

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد.

۲۰۱۸/۱۲/۳۱

پوهندوی آصف بهاند

مطیع الله تراب،
د ډکو زرونو چیغه
(په پښتو اوسني شعر کې یو نوی باب)

۳

قلم کاغذ نه کروندې ته څوک کمک راوړي
دلته چې هر څوک راشي ځان سره توپک راوړي

لا ویني غواړي، لا سرو باندي مړه نه شوله
دا د دوزخ کومه ټوټه ده چې سره نه شوله

له هغه را چې شي په سیمه کې یو بم چاودلی
له ډیره درده می دا زره لکه غنم چاودلی

(مطیع الله تراب)

«...مقاله دیگری که از خواندن آن سخت لذت بردم، یادکرد کوتاهی از مطیع الله تراب شاعر آتشین کلام زبان پښتو است که نویسنده وی را (د ډکو زرونو چیغه) نامیده است و بعد یک قطعه شعر او را به خواننده گان پیشکش نموده است.»

به نظر من، مطیع الله تراب را نمیتوان در سخن یا کلام یا چند سطر و چند صفحه نوشته معرفی کرد، باید او را در هنگام دکلمه شعرهایش دید و درد ها و سوزها و گدازهایش را درک نمود. هیچ شنونده ای نیست که با شنیدن دکلمه شعر او، مویها بر روی بدنش راست نه ایستد.

تراب هنگام خواندن شعرش به دریای طوفانی ای میماند که امواج دکلمه های شعرش، شنوندگان را نیز با خود بردوش این امواج به سیر این طوفان می برد. من هرباری که او را درحال خواندن اشعارش در محفلی می بینم، بیدریغ خود را با طوفانی از درد و رنج و خشم مردمی توهین شده و محکوم به مرگ و بی سر و بی سر پرست، روبرو می یابم که برای نجات شان از نابودی آنها را به بیداری و اتحاد دعوت میکند، و دلم میخواهد عمر باقی مانده ام را در قدمهای تراب نثارکنم. از خداوند برای این شاعر آتشین کلام و مبارز دلیر وطن طول عمر و سلامتی آرزو میکنم.»

(کاندید اکادمیسین محمد اعظم سیستانی)

د مطیع الله تراب د فکر او فن په باب د ځینو قلموالو نظریات:

د تراب نوم او د تراب شعرونه په ډیرو سټېژونو باندې، په ځینو خولو کې او په گڼو مجلسونو کې یادېږي او گرځي راگرځي، ځوانانو په خپلو موبایلونو کې د تراب په خپل غږ کې، د تراب د شعرونو ویدیوگانې خوندي کړي دي او

د پاڼو شمیره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په خیر و لولئ

لکه د خوښې وړ موسیقي، هر وخت یې چې زړونه وغواړي اوري یې او گوري یې، الهام ورنه اخلي او احساسات یې پارېږي.

ښایي د تراب د شعر د شکل او محتوی په هکله، د ده د شخصیت او افکارو په باب ډېرو خلکو په لیکلي او نالیکلي بڼه خپل نظریات، په بېلابېلو ځایونو کې وړاندې کړي وي چې د ټولو راپیدا کول او خوندي کول ډیر ستونزمن دي. دلته به زه د اوس له پاره د مثال په ډول، د څو تنو مطرح فرهنگیانو نظریات راواخلم:

دقیق او پرکاره مؤرخ او د لویې پوهې او حوصلې خاوند قلموال، کانديد اکاډميسين محمد اعظم سيستاني د تراب په باب په لنډو جملو کې ډېرې دقیقې نا ویل شوي خبرې کړې دي چې د افغان جرمن آنلاین پورتال د نظریاتو په پاڼه کې راغلي دي.

د یادوني وړ بولم چې استاد سيستاني د یادو جملو تر لیکلو پخوا هم څو ځلي په شفاهي ډول د مطیع الله تراب د شخصیت او شاعرۍ په باب خپل نیک نظریات له ما (اصف بهاند) سره شریک کړي وو، خو دا ځل یې د تراب په باب زما د همدې مقالې د **لومړۍ** برخې په خپریدو سره، په لیکلي بڼه د ۲۰۱۸م کال د دسمبر ۲۳مه نېټه خپل دانشمندانه نظر **داسې** ولیکه:

«...مقاله دیگرې که از خواندن آن سخت لذت بردم، یادکرد کوتاهی از مطیع الله تراب شاعر آتشین کلام زبان پشتو است که نویسنده وی را (د ډکو زړونو چیغه) نامیده است و بعد یک قطعه شعر او را به خوانندگان پیشکش نموده است.»

به نظر من، مطیع الله تراب را نمیتوان در سخن یا کلام یا چند سطر و چند صفحه نوشته معرفی کرد، باید او را در هنگام دکلمه شعر هایش دید و درد ها و سوزها و گداز هایش را درک نمود. هیچ شنونده ای نیست که با شنیدن دکلمه شعر او، موی ها بر روی بدنش راست نه ایستد.

تراب هنگام خواندن شعرش به دریای طوفانی ای میماند که امواج دکلمه های شعرش، شنوندگان را نیز با خود بردوش این امواج به سیر این طوفان می برد. من هرباری که او را در حال خواندن اشعارش در محفلی می بینم، بیدریغ خود را با طوفانی از درد و رنج و خشم مردمی توهین شده و محکوم به مرگ و بی سر و بی سر پرست، روبرو می یابم که برای نجات شان از نابودی آنها را به بیداری و اتحاد دعوت میکند، و دلم میخواد عمر باقی مانده ام را در قدمهای تراب نثار کنم. از خداوند برای این شاعر آتشین کلام و مبارز دلیر وطن طول عمر سلامتی آرزو میکنم.»

سیستانی صاحب بیا همدا مطلب په لږ بدلون سره د ۲۰۱۸م کال پر ۲۵ مه نېټه په خپله فیسبوک پاڼه کې د تراب صاحب له یوې ویديو سره مل کېښود چې لیکني بشپړ **متن** یې دا دی:

«مطیع الله تراب شاعر آتشین کلام زبان پشتو که استاد اصف بهاند او را «د ډکو زړونو چیغه» نامیده است، یکی از نوابع شعرای روزگار ما است.»

مطیع الله تراب را نمیتوان در سخن، یا کلام یا چند سطر نوشته معرفی کرد، باید او را در هنگام دکلمه شعر هایش دید و درد ها و سوزها و گداز هایش را درک نمود.

هیچ شنونده ای نیست که با شنیدن دکلمه شعر های او، متحسس نشود و مو بر اندامش راست نه ایستد. تراب هنگام خواندن شعر هایش که با فصاحت کلام و بیانی فصیح همراه است و بدون کاغذ از حافظه خویش با حلاوتی خاص بیان میکند، به رود خروشان و طوفانی ای میماند که صدای با صلابتش، احساسات وطن دوستی و عدالت خواهی را قمچین میزند و عواطف حق طلبی و تحرک و بخود آمدن را در انسان زنده و شنونده را به وجد می آورد تا با فریاد موج آسایش بردوش طوفان سوار گردد.

من هرباری که او را در حال خواندن اشعارش در محفلی می بینم، بیدریغ خود را با طوفانی از درد و رنج و خشم و طنز و طعنه به مردمی متفوق، توهین شده و محکوم به بمباردمان و سلب حقوق، روبرو می یابم که برای نجات شان از نابودی، فقر و دریدری؛ آنها را به بیداری و اتحاد دعوت میکند، دلم میخواد عمر باقی مانده ام را در قدمهای تراب نثار کنم...»

دغه راز د سيستاني صاحب د پوست په کامنت کې ښاغلي قاسم باز هم د تراب په باب خپل نظر او سترگو ليدلی حال لیکلی و چې د ۲۰۱۸ کال د دسمبر په ۲۶ مه یې د افغان جرمن پورتال د نظریاتو په پاڼه کې هم لیرلی و. د ښاغلي باز د نظر په یوه برخه کې داسې راغلي دي:

«... محترم استاد. زه خور ژبی حماسی او انقلابی شاعر ښاغلی مطیع الله تراب د جهاد له دوره له نژدی پیژنم هاغه زما د ورونو او ورارو ډیر نژدی دوست او ملگری دی. مطیع الله تراب د نن ورځی شاعر نه دی هاغه د زخمی زړونو شاعر دی ده خپله شاعرۍ او حیدری چیغی د جهاد له دوره شروع کړی او تر اوسه یې دا سلسله په ډیره میړانه پر مخ بولی او ورپی. ښاغلی تراب خپله شاعرۍ په ډیرو بدو اقتصادی شرایطو کښی بدون د ترس او لرز په پوره ایماندارۍ تر دی ځایه راوړساوله، اوس زمونږ ایمانی وظیفه ده چی ددی خور ژبی شاعر قدرانی وکړو. دده کلام د واقعی افغانانو کلام دی، زه شخصاً جناب مطیع الله تراب د نن ورځی خوشحال خان خټک بولم»

خکه چی دا یو یاغی او یاغی شاعر دی. د بناغلی مطیع الله تراب د کلام خانگرتیا په دی کی ده چی دده هر شعر خائنه علیحده لذت شور او هیجان لری. زه که هرڅومره ددی حماسی انقلابی او یاغی شاعر په باره کښی ولیکم بیا هم د کمی احساس کوم. زما د جناب مطیع الله تراب ټول اشعار ډیر زیات خوښیری...»

پوهاند ډوکټور محمد اسماعیل یون، د تراب په باب تر ټولو نورو قلموالو ډیر څه ویلي او لیکلي دي. ده د تراب د شعري ټولگي (سپین بغاوت) له پاره یوه مقدمه لیکلي، چې د دې سلسلې په بله برخه کې به خبرې پرې وشي، خو دلته د بناغلي یون دغه لنډې **جملې** راواخلم چې ده د «سپین بغاوت» د مخکتنې په غونډه کې د تراب په باب د خپلې وینا په ترڅ کې ویلي دي:

«تراب د خپلې ټولني له منفي واقعتونو پرده پورته کوي، پر هغو زورېږي او په خپل کلام کې داسې پیغامونه انتقالوي چې کېدای شي هغوی ته په پام سره د یادو ټولنیزو رنځونو د درملني له پاره یوه نسخه وگڼل شي...»

د دې برخې د لا رنگیني له پاره د تراب د یو **شعر** څو بیتونه:

پاره نور څومره انتظار دا ستاله پاره وکړم
منزله نور څومره مزل پر دغې لاره وکړم

د هغه را چې د دریاب سر ته ونه رسېدو
د سر خورلي انقلاب سر ته ونه رسېدو

قلم کاغذ نه کروندې ته څوک کمک راوړي
دلته چې هر څوک راشي ځان سره ټوپک راوړي

د دنیا لوی بشر دوستان وي خو چې دلته راشي
حاتم طایي نوشیروان وي خو چې دلته راشي

تری چنگیز خان او منگول خان هلاکو خان جوړ شي
یا رنجیت سنگ یا گود تیمور یا گرگین خان جوړ شي

څه خپله موربه سرخورلي اتل سر ته ناست یو
نورو ته سیوري جوړوو په خپله لمر ته ناست یو

ډلگي، ډلگي، جبهه جبهه، تنظیم تنظیم وطنه
په شرق او غرب شمال جنوب باندي تقسیم وطنه

سل سره شته ولي د سلو سرو سر نه لري
دا وطن زر لري ملگرو، خو زرگر نه لري

لا ویني غواړي، لا سرو باندي مړه نه شوله
دا د دوزخ کومه ټوټه ده چې سره نه شوله

له هغه را چې شي په سیمه کې یو بم چاودلی
له پیره درده مې دا زړه لکه غنم چاودلی

د دریمې برخې پای